

רפורט לכל מאפרה

חש את נזקי העישון על בשרו (עדיין...), מוטב שיתעורר מוקדם כדי להבטיח שלא יהפוך לעוד קרבן עישון פסיבי.

להקדים חרם לחרם

אפשר כמובן לעשות צחוק מהחוק ולדפדף לעמוד הבא כדי לא להתחייב לשינוי, כדי לברוח מאחריות אישית וציבורית. הכי קל להתייחס אליו כאל עוד זבוב טורדני, שיזמזם בדבקות ליד האוזן עד שימאס לו.. אבל מוטב לקפוץ על העגלה הזו ולנצל אותה עד תום, כל אחד לצרכיו. אימהות למען ילדיהן (ומוטב לפני טעימת הסיגריה הראשונה...), מעסיקים למען עובדיהם ומעשנים למען עצמם. להגיע למצב שבו לא יהיה נעים ולא מכובד להסתובב עם סיגריה ובעיקר לא אחראי ולא מוסרי מבחינה ציבורית. שהחשש הכי גדול יהיה להפוך לעבריין עישון בחסות ההלכה במקום בחסות החוק!

רגע המבחן האמיתי יהיה כאשר המעשנים יחליטו להקדים חרם לחרם. להחרים את הסיגריות בעצמם במקום להמתין שקבלני הדירות, בעלי החנויות והציבור בכלל יחרים אותם, להיות השוטר של עצמם במקום להיות נתונים בלחץ תמידי מפני השוטר התורן שייתן להם רפורט על רגע חטא. האם הדבר אפשרי? האם ניתן להיגמל לחלוטין מסיגריות בחסות חוק לוחץ הנושף בעורפך?

הרב א.ה. מבית שמש, תלמיד חכם ומתמיד עצום, עד לפני ארבעה חודשים מעשן כבד, סבור, שהמדינה מפספסת את הנקודה העיקרית, כשהיא מותירה את המעשנים בודדים במערכה, רדופים ומאוימים. לדעתו, היה עליה להירתם להקמת מרכזי גמילה לסיגריות בהם יסייעו לאנשים להשתחרר מהתלות הנפשית והאישית. "איומים לא עובדים על מעשנים כבדים" טוען הרב א. מניסיון. אחרי 25 שנים של עישון כמעט רצוף, עם הפסקות קצובות ולא משמעותיות של שבוע פה חודשיים שם, הוא סבור כי לא במשטרות ובקנסות אפשר לתקן מעשנים אלא רק בתוכניות גמילה מהותיות היורדות לנבכי הנפש והמוח. העובדה שחולים מסוכנים שחיהם תלויים להם מנגד ממשיכים לעשן כי: "דווקא במצב כזה אתם רוצים לקחת ממני גם את הסיגר?" מעידה שההרגל הזה הוא בעצם שעבוד שאי אפשר לו

על הדלקת סיגריות ובנוסף פיזור מאפירות על השולחנות. השופטת הסכימה שבכך הפרו את החוק למניעת עישון במקומות ציבוריים, וזה עוד היה לפני כניסת התיקון המחמיר לתוקפו, בטרם הוכרז על איסור חוקי של הצבת מאפירות!

תקדימים נוספים שהיו לאחרונה טרם החוק החדש מוכיחים שהמחוקקים לא מתכוונים להותיר את החוק בלי שינויים. לפני כחודש הסכימה מסעדה ירושלמית בשם "פוקצ'יטה", לראשונה בישראל, להסדר גישור לפיו תפצה אלפי סועדים שנחשפו בשטחה לנזקי עישון, זאת באמצעות מתן הנחה בסכום כולל של כ-2.4 מיליון שקל. חודשיים קודם לכן נקבע תקדים מרתק אחר. תביעה ראשונה מסוגה במדינת ישראל הוגשה נגד עישון בחוף. אזרחית ממרכז הארץ תבעה מרשת "ארקפה" עשרת אלפים שקלים משום שאפשרה ללקוחותיה לעשן בחוף בסניף בקניון רמת אביב. לפי החוק, השטח המיועד למעשנים בבית הקפה לא יעלה על 25% מהשטח הפתוח לציבור בעוד שהאזור הפתוח בסניף תפס לדבריה כ-80% מכלל השטח בו ניתן לשהות ומוגדר ע"י הנהלת הסניף כאזור המותר בעישון. הנהלת המקום גם לא הציבה שלטים האוסרים על עישון ועודדה את המעשנים במאפירות שפזרה על השולחנות בחוף. למחוקקים יש אינטרס להבליט ידיעות כאלו כדי לדרבן את האזרחים להפוך למיני פקחים ולהבטיח שימצו את זכויותיהם ויתלוננו על כל הפרת עישון קטנה כגדולה. הצלחת החוק תלויה ללא ספק באכפתיות בערנות וביוזמה של האזרחים וגם מי שלא

(המשך מעמ' 27)

הציבוריים. בניו יורק חושבים המעשנים יותר מפעמיים לפני שיעשנו ברחוב. יהודים מתביישים לעשן שם בשל המבטים החותכים הזועמים של העוברים ושבים. השיא הוא כמובן המלחמה החדשה למען דיור ללא עישון. קומץ משוגעים לדבר נלחמים למען סביבה נטולת עישון ומנסים לגייס את החוק לעזרתם. המטרה: לנקות גם בניינים משותפים מעישון ולהיכנס למעשן עמוק וחזק יותר במתחם הפרטי שלו, מפלט העישון האחרון שיותר לו. יש חברות גדולות המשווקות בניינים ללא עישון. רבים רואים בכך פעולת מכירת הזוי שלא יוכל לעבור במדינות דמוקרטיות נאורות, שעדיין רואות בחופש הפרט (והעישון..) בסיס דמוקרטי אנושי עליון. רק שהטפטופים המוזרים הפכו בהדרגה לזרם גובר הסוחף את רחבי אמריקה. בתוך שנה בלבד אסרו שתי חברות גדולות על עישון בדירות שמכרו. כך עשוי תקנון נגד עישון בבניינים להפוך לאמצעי מגביל לדיירים מעשנים ולנדות אותם משכונות מסוימות הדוגלות באוויר ירוק ומטוהר. בנוסף, שישים גופי דיור בארה"ב נוקטים במדיניות נגד עישון פי ששה ממה שהיה לפני עשר שנים! אלפי מתחמי דיוק קטנים יותר בארה"ב מצרים צעדיהם של מעשנים ושתי ערים בקליפורניה העבירו השנה חוקים להגבלת עישון בבניינים משותפים. הציבור האמריקני לוחץ להוצאת המעשנים מהחוק וחלק גדול מהתלונות שמוגשות כיום נגד שכנים הינן בגין עישון. אנשים כבר לא מוכנים לבלוע אויר חנוק למען "שלוש בית" וסבורים שאינם צריכים להקריב את בריאותם למען השכנות הטובה. במהלך ה-15 השנים האחרונות הוגשו עשרות תביעות על עישון בתוך בניינים והתגייסות של השופטים למען התובעים מעוררת דעת גם את האחרים לתבוע את זכותם לבניין נקי מעשן. מומחים בענף הנדל"ן מעריכים, כי בשלב מסוים כאשר יירחו הנדלניסטים את הפוטנציאל האדיר של השוק הזה, בניינים ללא עישון יהפכו מקוריוז נדיר למנוף שיווקי אדיר, שישפר את איכות חייהם של אנשים רבים הסובלים מהעישון.

טובעים בתביעות

דירות ללא עישון אין סיכוי שתמצאו במדינת ישראל אבל גם אנחנו על דרך המלך השמחה. התקדים המרתק הראשון נרשם לפני כשלושה שבועות כאשר בעל אולם שמחות נדרש לפצות אורח על סבל מעישון. עד לדקה התשעים לא האמינו בעלי אולם השמחות סיגליות בנתניה כי השופט יעז להוביל מהלך כזה. כאשר הובהר להם כי עליהם להיפרד מ-2500 שקלים רק שום שלא עשו מאומה כדי להרחיק את המעשנים הרבים (כולל הצלם עצמו!) מהאולם הבינו שעידן חדש הגיע. גם מ', האורח ממרכז הארץ האחראי למהומה, לא האמין שיוכה בתביעה. הסבל העצום שנגרם לו בחגיגת ברית המילה של קרוב משפחתו שכנע אותו לפחות לנסות. מ., שהרגיש כי הוא נחנק במקום האפוף עשן, תבע את בעלי האולם על שלא נענו לבקשתו לבקש מהקהל להפסיק לעשן (הם טענו שמותר לעשן במקום!), לא התקינו שלטים האוסרים

סיגרייה זה מרעיל אותי

נשבר לקרוא על זה, אבל התפתינו בכל זאת להזכיר על קצה המזלג מה מסתתר בתוך הסיגרייה, סתם שתדעו..

קדמיום - החומר שנמצא בשימוש לסוללות, צבענים, ציפויים מתכתיים ופלסטיקים.
בנזן - כימיקל תעשייתי חשוב, שמרכיב גם את הבנזין. עשוי מפחם ושמן נמצא בשימוש בפלסטיק, תכשירי ניקוי ומדבירי מזיקים.

פורמלדהיד - משמש כדבק במוצרי עץ וכחומר משמר בצבעים מסוימים.
ניקל - מתכת קשה בצבע כסף-לבן.

עופרת - משמשת לתחמושת, כיסויי גג (רעפים), בנזין, צבעים, מוצרי קרמיקה וסתימת חורים.
אצטון - קיים באדים הנפלטים מן הרכבים, עשן טבק ובמזבלות.

פירידין - עשוי מזפת פחם גולמי או מכימיקלים אחרים ומשמש להמסת חומרים אחרים.

כל אחד מהם, שנועד לשמור על ההתמכרות של המעשן ולאפשר לו להיות מסוגל להכיל כמויות רעילות של סיגריות, מחולל צרות צרורות. הקדמיום מזיק לריאות, עלול לגרות את מערכת העיכול ולגרום למחלת כליות. הבנזן חשוד כמחולל לוקמיה (סרטן הדם), הפורמלדהיד עלול לגרום לתחושות שריפה בעיניים, באף ובגרון, בחילה שיעול, לחץ בחזה, נשימה כבדה, פריחה בעור ותגובות אלרגיות. הניקל גורם לרגישות, לזיהומים בריאות, לדלקת כרונית של הסמפונות ולירידה בתפקוד הריאות. העופרת מסוכנת לילדים ואחראית לבעיות גדילה והתפתחות, האצטון עלול לגרום לשינוי בקצב פעימות לב, להשפיע על מחזור הדם, לגרום לבחילות, הקאות, חוסר הכרה ולפעמים גם תרדמת והפירידין לכאבי ראש, סחרחורות, רצון עז לישון, פעימות לב מוגברות ונשימה מהירה.

עכשיו תחשבו מה עלול לגרום השילוב הקטלני של קוקטייל אחד המכיל את כל הרעלים הללו בבת אחת..

גמילה אחרי 35 שנה

הרב משעלי מבית שמש, גם הוא נגמל טרי יחסית, מציע למעשנים כבדים לא להמתין כמוהו עד שהשיקול הבריאותי יאלץ אותם לעשות מעשה. בתור מעשן ותיק (מגיל 14) כבד במיוחד (2-3 קופאות ליום) שסבל מתופעות רדימות בידיים וקשיי עליה במדרגות בשל חוסר בחמצן לא היה לו מנוס מאשר לחפש דרך להפסיק את הסבל שלו. סדנת הגמילה שעבר אצל ד"ר לרר הפכה אותו לאדם חדש, צעיר בריא ונמרץ. לא רק שאינו נתקף געגועים להרגל הישן (אחרי למעלה מ-35 שנות עישון!) אלא בוחל בו בכל דרך. עישון בעיניו לא הולם אנשי תורה ומידות ולא יכול ללוות אותם בדרכם לבית הכנסת וללימוד, ובודאי לא להיות כרוך בפגיעה בזולת. לדעתו, החוק החדש הוא אחד הדברים המעטים הטובים שקרו לתושבי מדינת ישראל ובכללם המעשנים. "שמחתי מאד לשמוע שהתיקון עבר" - הוא מודה - "הקנסות הגבוהים הגיוניים בהחלט ואנשים צריכים להבין שהם נועדו לטובתם.

ישיחה במכשיר סלולארי תוך כדי נהיגה עלולה להרוג ומצדיקה כל קנס, וגם עישון במקום ציבורי יכול להרוג את המעשן ואת הנחשפים לעשן. חופש העישון הוא מצב נורא ואיום שהתגייסות המדינה נגדו היא חסד גדול למען הציבור" - סבור הרב משעלי ומציע לאחרוני המעשנים לנצל את העיתוי כדי למצוא כוחות לפקח על בריאותם ולהפסיק את ההרגל המגונה האסור מבחינה הלכתית. הפחדות? הכרה עצמית? או מסע לחצים משפחתי (הקנסות עלולים להגדיל את המינוס...)? לא משנה מה יהיה המכה בפטיש של כל מעשן. העיקר התוצאה.

ומי ששרד את כל המאמר בלי להרגיש שהוא מעל החוק ("אני רוצה לראות מישהו מכניס אותי לכלא בגלל עישון...") והבריאות ("סיגריה זה בריא. סבא שלי עישן עד גיל תשעים ולכן האריך ימים...") כבר נמצא על דרך המלך שתביא מזור לו ולסביבתו.

